

Erdoğan'ın kaderi ve AK Partililer

ORAL ÇALIŞLAR

Politika / 11/07/2015

Şu açık: Tayyip Erdoğan, geri dönse bile; döndüğü parti, bıraktığından çok farklı bir noktada olacak. AK Parti'nin tabanında da, yönetiminde de; artık eskiye oranla daha farklı bir kuşak var.

AK Partililerle konuşuyorum. 7 Haziran'da oylarının neden azaldığını anlamaya ve değerlendirmeye çalışıyorlar. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın seçim meydanlarında AK Parti lideri gibi hareket etmesinin yaptığı artı veya eksi etkiyi, anlamlandırma çabasındalar. Bundan sonraki süreçte oynayacağı, oynayabileceği rolü, bu rolün olası sonuçlarını sorguluyorlar.

Kafalar karışık. "Erken seçim"e o kadar da eğilimli görünmeyen, Erdoğan'ın "erken seçim stratejisi" uyguladığı yönündeki değerlendirmelere, inanmak istemeyen ciddi bir eğilim var. Cumhurbaşkanı'nın sürece bu kadar yoğun şekilde müdahil olmasından; belli ki, pek hoşnut görünmeyen bir kesim var.

Tabii; bu, bir grup AK Partili'nin eğilimi. Bir başka eğilim ise; tersine, Erdoğan'ın liderliğinde yürünmesinden yana. Erken seçimi, gerekli görüyorlar. Partideki oy eksilmesinin asıl nedeninin, "liderlik zaafı" olduğunu düşünüyorlar. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, karizmatik imgesi; AK Parti yönetimini, çelişmeli bir ruh haline soktuğu gibi, yönetim zaafı da yaratıyor.

DOLMABAĞÇE PROTOKOLÜ

Hatırlayalım: Bu "çelişme"nin kamuoyu önündeki en "çıplak gözle görülür" yansıması; Hükümetle HDP yetkilileri arasında yapılan, "Dolmabahçe protokolü" sonrasında yaşandı. Çözüm sürecinde, yol haritasına ilişkin ("İzleme Komisyonu" dahil) bir uzlaşmaya varılmıştı. İlk kez, bu uzlaşma; ortaklaşa bir duruşla, kamuoyu ile paylaşıldı.

Ardından, "Cumhurbaşkanı Erdoğan etkeni"; ortaya çıktı: Protokolü uygun görmediğini, "İzleme Komisyonu"nu gereksiz bulduğunu söyledi. Protokol, onun bu çıkışıyla, bir anda işlevsiz hale geldi. Hükümet, zor duruma düştü. Çözüm sürecine ilişkin bütün dil, bir değişime uğradı. Sonuç olarak; seçim kampanyası sırasında, Erdoğan'ın çizdiği ve ağırlığını milliyetçi bir dilin oluşturduğu strateji doğrultusunda, bir rota izlendi.

Tabii, bu görüntü; her ne kadar Davutoğlu ve arkadaşlarıncı "doğal ve kaçınılmaz"mış gibi yansıtıldıysa da, yönetim zaafı ve tutukluk görüntüsü önlenemedi. "İki başlı yönetim" izlenimi, o günden beri, belirginlik kazanıyor.

ERDOĞAN GERÇEĞİ NE OLACAK?

Şurası bir gerçek: Erdoğan, "hareketin kurucu lideri".. Onu başarıdan başarıya taşımış bir önder. Hala, "tartışılmaz bir otorite" imajından bile söz edilebilir. Cumhurbaşkanlığı'na seçilmiş olması da, oydaki düşüş de; sokağa yansıyan imajı değiştirmiyor. Ancak, içten içe yoğunlaşmakta olan, bir aşınma ve zorlanma da söz konusu.

Bir koalisyon hükümetinde; Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, AK Parti iktidarında davrandığı gibi rahat davranması, kendini "dokunulmaz" konumda görmesi; elbette mümkün olamayacak.

Başkanlık sistemi; bu seçim tablosu ışığında, gündemden çıkmış durumda. Otoriteyi eskisi gibi sürdürebilmek adına hedeflenense, tek parti iktidarı. AK Parti yönetiminde ve tabanında; "acaba" soruları, (bunlar şimdilik dışarıya az yansısız bile) geçmişe göre daha çok soruluyor. Birçok norm ve değer yargısı, eskiye oranla biraz daha tartışılır hale geliyor. Henüz, "katı olan her şey buharlaşıyor" noktasında olunmasa da, bir arayış başlamış durumda.

Biraz geriye gidelim... Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanlığına aday olup seçilirken, "Başkanlık sistemini de gerçekleştirebileceğine", kesin gözüyle bakılıyordu. Ancak, bu noktadaki aşırı zorlama; belki de, AK Parti'nin, tek başına iktidar olma şansını da, elinden aldı.

HAYATIN GERÇEĞİ

Erken seçim ve tek parti iktidarı gelse de gelmesede; "Tayyip Erdoğan-AK Parti ilişkisi"ndeki dengeler, karmaşıklaşacak. Belki de, hayatın ve seçim tablosunun gerçeği kendini kabul ettirecek; Erdoğan, "bütün partilere eşit mesafede duran bir Cumhurbaşkanı" konumunu, benimsemeye çalışacak...

Peki bütün bunlara razı olmayıp, AK Parti'nin başına geçmek isterse? Her şey "sıl baştan" olabilir mi? Türkiye'nin çevresindeki ülkelerin bu kadar karıştığı bir ortamda; AK Parti'nin de bir arayış yaşaması, gayet doğal. Bu arayış; zamanla, şu an hesap edilmeyen boyutlar da kazanabilir. Hiç beklenmeyen kırılmalar yaşanabilir.

Şu açık: Tayyip Erdoğan, geri dönse bile; döndüğü parti, bıraktığından çok farklı bir noktada olacak. AK Parti'nin tabanında da, yönetiminde de; artık eskiye oranla daha farklı bir kuşak var.

Benim öngörüm; Erdoğan'ın, süreç içinde, daha "klasik" bir Cumhurbaşkanı olarak yola devam etmeyi seçebileceği yönünde.